

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2257

29. juni 2017

Spørsmål til skriftlig besvarelse 1354/ 2017, utviklingen i sysselsettingen og mottak av ulike stønader fra 2013

Det vises brev fra Stortingets president av 23. juni 2017 vedlagt følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen:

Hvordan har utviklingen vært når det gjelder antall og andel for henholdsvis arbeidsledige, sysselsatte, personer som mottar arbeidsavklaringspenger, unge uføre (18-29 år), sosialstønadsmottakere og sykemeldte i perioden 2013 – dags dato fordelt på de enkelte fylker og landet som helhet.

Svar:

Sysselsatte

Etter den internasjonale finanskrisen i 2008 har sysselsettingsraten i Norge falt med 5,0 prosentpoeng. Svekkelsen i Norge har vært større og mer langvarig enn i de fleste andre land. Fallet i sysselsettingsratene har vært bredt basert over ulike grupper. Unge har blitt mer berørt enn eldre, majoritetsbefolkningen har blitt mer berørt enn innvandrerbefolkningen og privat sektor har blitt mer berørt enn offentlig sektor. Det meste av fallet i sysselsettingsraten (58 pst.) kom før 2014, mens en betydelig del (42 pst.) har kommet senere.

Det markerte fallet i sysselsettingsraten i Norge etter 2008 har funnet sted i alle landets fylker. Mest i Østfold og på Sør- og Vestlandet og minst i Oppland, Nord-Trøndelag og Troms. Fallet i sysselsettingsratene på fylkesnivå har forløpt noe forskjellig før og etter oljeprisfallet i 2014. Svekkelsen under og etter finanskrisen (2008 – 2014) rammet alle fylkene, men var størst i Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark. Etter oljeprisfallet (2014 –)

har det vært Agderfylkene og Rogaland med sitt oljeintensive næringsliv som har hatt den største svekkelsen. Tabellene i vedlegget viser utviklingen i antall sysselsatte og sysselsatte som andel av befolkningen 15-74 år, for hele landet og fylkesvis, i gjennomsnitt for 1. kvartal, for årene 2013-2017.

Arbeidsledige

Det er flere faktorer som forklarer fallet i sysselsettingsraten, blant annet svake konjunkturer, store oljeomstillinger, flere eldre i befolkningen og en særlig høy befolkningsvekst som følge av høy innvandring.

Den definisjonsmessige sammenhengen i Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU) viser at fallet i sysselsettingsraten først og fremst har hatt sitt motstykke i flere alderspensjonister, flere arbeidsledige og flere under utdanning. I første del av perioden (2008–2013) kom mye av svekkelsen i form av økt andel utenfor arbeidsstyrken, mens arbeidsledigheten økte relativt lite. I siste del av perioden (2013 –) har det vært omvendt; mye av svekkelsen har kommet i form av økt arbeidsledighet, mens andelen utenfor arbeidsstyrken har økt mindre. Tabellene i vedlegget viser utviklingen i helt ledige arbeidssøkere for hele landet og på fylkesnivå i mars måned for årene 2013-2017, både i antall og i prosent av arbeidsstyrken.

Personer som mottar arbeidsavklaringspenger

Etter at arbeidsavklaringspenger ble innført i mars 2010 økte antallet mottakere fram til sommeren 2011. Deretter har antall mottakere avtatt.

Nedgangen i gjennomsnittlig antall mottakere var spesielt stor i 2014. Gjennomsnittlig antall mottakere ble redusert med om lag 8 800 fra 2013 til 2014. Denne reduksjonen må ses i sammenheng med en økt overgang fra arbeidsavklaringspenger til uførepensjon. Økningen var ventet, blant annet fordi en del av personene som ble overført til arbeidsavklaringspenger fra de tidligere ordningene rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad nådde den generelle maksimale varigheten på arbeidsavklaringspenger ved utgangen av februar 2014. En del av disse har hatt overgang til uførepensjon i 2014. Mange av disse hadde gått lenge på helserelaterte ytelser uten å komme tilbake i arbeid også før ordningen med arbeidsavklaringspenger ble innført. Nedgangen i antall mottakere har vært mindre i 2016 enn tidligere år. Dette skyldes ikke økt tilstrømming til ordningen, men først og fremst at færre har gått ut av ordningen, både til uføretrygd og til andre tilstander.

Tabellene i vedlegget viser utviklingen for hele landet og på fylkesnivå målt i mars måned for årene 2013-2017.

Unge uføre (18-29 år)

Det har de siste ti årene vært en sterk økning i antall uføre under 30 år hvor denne gruppen ble nær doblet. Veksten har vært særlig sterk de senere årene. Utviklingen må imidlertid ses i sammenheng med at ordningen med tidsbegrenset uførestønad ble innført i 2004 og avviklet i 2010. Mange unge mottakere av stønaden har senere fått uføretrygd.

Ordningen med tidsbegrenset uførestønnad utsatte slik tidspunktet for uføretrygding for en del unge og skapte et etterslep. Dette ligger trolig bak en del av veksten i unge uføretrygdede de senere årene. Tabellene i vedlegget viser utviklingen for hele landet og på fylkesnivå målt i desember måned for årene 2013-2016. Det har vært en økning blant unge uføre i hele denne perioden, både i antall og som andel av befolkningen.

Mottakere av økonomisk sosialhjelp

Variasjonen i antall mottakere av sosialhjelp er i stor grad påvirket av arbeidsmarkeds-situasjonen. Det var en sammenhengende nedgang i antall sosialhjelpsmottakere i årene før finanskrisen i 2008, og en økning i årene etter. Det har vært en svak økning i antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i perioden 2013-2016, en periode hvor arbeidsledigheten også har økt.

Et flertall av sosialhjelpsmottakerne har et midlertidig og forbigående hjelpebehov. En ikke ubetydelig andel av sosialhjelpsmottakerne som mottar stønad over lang tid, er gjengangere eller har høy grad av stønadsavhengighet. Detaljerte tall for 2016 publiseres av Statistisk sentralbyrå 6. juli i år. I 2015 og 2014 var det 36 pst. av mottakerne som hadde stønad i seks måneder eller mer, mens 19 pst. av mottakerne i 2015 hadde stønad gjennom hele året.

Tabellene i vedlegget viser utviklingen i antall sosialhjelpstilfeller i løpet av året og andel av befolkningen 18-66 år som mottar sosialhjelp i løpet året for årene 2013-2016.

Sykmeldte

Utviklingen i sykefraværet er vanlig å illustrere med sykefraværsprosenten siden denne gir det beste uttrykket for utviklingen blant sykmeldte. Derfor vises ikke tall med antall sykmeldte slik som det gjøres for de andre stønadene.

Hovedbildet de siste årene er at sykefraværet har vært relativt stabilt siden 2005. Det var en midlertidig økning i fraværet i 2009, etterfulgt av en nedgang i de påfølgende årene. Siden 2012 er hovedbildet at sykefraværet på landsbasis har ligget relativt stabilt med noen mindre variasjoner opp og ned. Det er imidlertid store forskjeller i sykefraværsprosenten mellom fylker og sektorer. Utviklingen i sykefraværet over tid har også vært ulik i de ulike fylkene.

Tabellene i vedlegget viser utviklingen for hele landet og på fylkesnivå målt i 1. kvartal alle år. Merk at fylkestallene er ujusterte tall. De avviker derfor noe fra den sesongjusterte sykefraværsprosenten som det er vanlig å vise til når man viser til nasjonale sykefraværstall.

Med hilsen

Anniken Hauglie

Vedlegg – tabeller

Sysselsatte

Antall sysselsatte personer. Tall for 1. kvartal, 2013-2017. Antall i tusen.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	2 583	2 606	2 628	2 642	2 628
Østfold	132	129	133	135	132
Akershus	295	302	300	311	309
Oslo	343	356	360	371	369
Hedmark	91	91	96	91	95
Oppland	93	93	94	96	93
Buskerud	140	140	135	137	138
Vestfold	117	114	118	116	120
Telemark	83	81	81	80	80
Aust-Agder	53	57	54	55	52
Vest-Agder	87	90	86	86	88
Rogaland	244	249	244	246	234
Hordaland	261	263	265	265	259
Sogn og Fjordane	54	54	56	57	57
Møre og Romsdal	131	131	134	132	132
Sør-Trøndelag	162	157	164	163	164
Nord-Trøndelag	63	65	67	66	69
Nordland	116	116	114	115	115
Troms	79	83	88	86	85
Finnmark	37	36	37	37	36

Kilde: SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU)

Syssestettersrater. Tall for 1. kvartal, 2013-2017. Antall personer 15-74 år i prosent av befolkningen i samme alder.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	68,3	68	67,7	67,4	66,5
Østfold	62,8	60,4	61,7	62	59,9
Akershus	70,5	70,9	69,2	70,5	68,9
Oslo	70,8	71,9	71,3	72,1	70,9
Hedmark	63,2	62,6	65,7	61,8	64,5
Oppland	66,2	65,7	66,1	67,5	65,3
Buskerud	69,4	68,5	65,7	65,5	65,7
Vestfold	65,7	63,2	64,8	63,4	64,6
Telemark	64,9	63,3	62,7	61,2	61,1
Aust-Agder	63,7	67,4	63,4	63,3	60,1
Vest-Agder	67	68,3	63,9	63,4	64,4
Rogaland	72,9	72,9	70,5	70,4	66,9
Hordaland	70,5	69,8	69,6	68,5	66,7
Sogn og Fjordane	68	68,2	70,1	70,6	70,1
Møre og Romsdal	68,5	67,6	68,8	66,9	66,8
Sør-Trøndelag	70,9	67,7	69,9	68,7	68,2
Nord-Trøndelag	64,1	65,4	66,8	65,4	67,5
Nordland	65,1	64,4	63,3	63,2	63,4
Troms	65,6	67,5	71,1	68,7	67,6
Finnmark	65,3	63	65,1	63,6	62,5

Kilde: SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU)

Arbeidsledige

Antall helt ledige arbeidssøkere. Mars 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	69 969	76 925	81 011	89 334	81 327
Østfold	5 053	5 603	5 214	5 027	4 636
Akershus	6 834	7 868	8 292	8 267	7 151
Oslo	11 809	13 201	13 127	12 652	11 232
Hedmark	2 768	3 029	2 656	2 453	2 067
Oppland	2 341	2 341	2 296	2 167	1 853
Buskerud	3 668	4 139	4 285	4 365	3 885
Vestfold	3 686	4 059	3 919	3 976	4 249
Telemark	2 886	3 012	3 264	3 226	2 841
Aust-Agder	1 900	2 084	2 150	2 446	1 947
Vest-Agder	2 724	2 677	3 102	3 732	3 251
Rogaland	4 380	5 394	7 674	12 101	11 362
Hordaland	5 545	6 162	7 214	9 708	9 403
Sogn og Fjordane	1 170	1 293	1 246	1 317	1 129
Møre og Romsdal	2 851	3 030	3 398	4 765	4 540
Sør-Trøndelag	3 778	4 232	4 423	4 675	4 110
Nord-Trøndelag	1 707	1 918	1 978	1 838	1 540
Nordland	3 565	3 434	3 344	3 325	2 961
Troms	1 975	1 964	1 890	1 924	1 786
Finnmark	1 314	1 362	1 364	1 348	1 374

Kilde: NAV

Helt ledige arbeidssøkere. Prosent av arbeidsstyrken. Mars 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	2,6	2,9	3,0	3,2	2,9
Østfold	3,6	3,9	3,6	3,5	3,2
Akershus	2,3	2,6	2,7	2,6	2,2
Oslo	3,3	3,7	3,6	3,4	3,0
Hedmark	2,9	3,1	2,7	2,5	2,1
Oppland	2,4	2,4	2,4	2,2	1,9
Buskerud	2,6	2,9	2,9	3,0	2,6
Vestfold	3,0	3,3	3,2	3,2	3,4
Telemark	3,3	3,5	3,7	3,7	3,3
Aust-Agder	3,3	3,6	3,7	4,2	3,4
Vest-Agder	3,0	2,9	3,3	3,9	3,5
Rogaland	1,8	2,1	3,0	4,6	4,4
Hordaland	2,1	2,3	2,6	3,5	3,4
Sogn og Fjordane	2,0	2,3	2,2	2,2	1,9
Møre og Romsdal	2,1	2,2	2,4	3,4	3,2
Sør-Trøndelag	2,3	2,6	2,7	2,8	2,4
Nord-Trøndelag	2,5	2,8	2,9	2,6	2,2
Nordland	2,9	2,8	2,7	2,7	2,4
Troms	2,3	2,3	2,2	2,2	2,0
Finnmark	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4

Kilde: NAV

Personer som mottar arbeidsavklaringspenger

Antall mottakere av arbeidsavklaringspenger. Mars 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	167 815	163 146	152 537	148 428	146 786
Østfold	11 357	10 950	10 158	9 891	9 853
Akershus	17 076	16 553	15 817	15 012	14 258
Oslo	21 397	20 379	18 920	18 486	18 486
Hedmark	8 538	8 284	6 069	5 136	4 941
Oppland	7 000	6 179	5 405	5 255	5 040
Buskerud	10 385	9 955	9 322	9 099	8 812
Vestfold	10 023	9 710	9 052	8 112	7 075
Telemark	5 225	5 157	5 116	5 284	5 251
Aust-Agder	4 358	4 310	4 189	4 100	4 173
Vest-Agder	6 159	6 139	5 501	5 461	5 759
Rogaland	9 744	9 126	8 986	9 686	10 674
Hordaland	14 115	14 222	13 418	13 665	13 588
Sogn og Fjordane	2 804	2 798	2 577	2 544	2 586
Møre og Romsdal	8 271	8 312	7 841	7 816	7 809
Sør-Trøndelag	8 930	8 816	8 366	7 868	7 868
Nord-Trøndelag	4 217	4 279	4 320	4 152	3 930
Nordland	7 800	7 753	7 645	7 186	7 244
Troms	5 848	5 777	5 574	5 546	5 562
Finnmark	2 807	2 801	2 792	2 739	2 629

Kilde: NAV

Mottakere av arbeidsavklaringspenger. Som andel av befolkningen 18-67 år. Mars 2013-2017. Prosent.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	5,1	5,0	4,6	4,4	4,4
Østfold	6,4	6,1	5,6	5,4	5,4
Akershus	4,8	4,6	4,3	4,0	3,7
Oslo	4,9	4,6	4,2	4,0	4,0
Hedmark	7,1	6,8	5,0	4,2	4,1
Oppland	6,0	5,3	4,6	4,5	4,3
Buskerud	6,1	5,8	5,4	5,2	5,0
Vestfold	6,6	6,4	5,9	5,3	4,6
Telemark	4,8	4,8	4,7	4,9	4,9
Aust-Agder	6,1	6,0	5,8	5,7	5,7
Vest-Agder	5,5	5,5	4,8	4,7	5,0
Rogaland	3,4	3,1	3,0	3,2	3,5
Hordaland	4,4	4,4	4,1	4,1	4,1
Sogn og Fjordane	4,2	4,2	3,9	3,8	3,9
Møre og Romsdal	5,1	5,1	4,8	4,8	4,7
Sør-Trøndelag	4,5	4,4	4,2	3,9	3,8
Nord-Trøndelag	5,1	5,2	5,2	5,0	4,7
Nordland	5,2	5,2	5,1	4,8	4,8
Troms	5,7	5,5	5,3	5,3	5,2
Finnmark	5,9	5,8	5,8	5,6	5,4

Kilde: NAV

Unge uføre (18-29 år)

Antall uføretrygdede 18-29 år. Desember, 2013-2016.

	2013	2014	2015	2016
Hele landet	10 446	11 806	13 047	14 340
Østfold	873	1 017	1 127	1 231
Akershus	877	963	1 070	1 232
Oslo	737	816	880	952
Hedmark	433	516	623	696
Oppland	387	486	510	562
Buskerud	567	628	686	735
Vestfold	580	644	768	876
Telemark	561	594	609	647
Aust-Agder	310	370	395	447
Vest-Agder	411	498	549	618
Rogaland	984	1 073	1 195	1 300
Hordaland	937	1 086	1 217	1 323
Sogn og Fjordane	190	221	237	245
Møre og Romsdal	446	519	592	657
Sør-Trøndelag	698	779	909	1 001
Nord-Trøndelag	360	383	402	425
Nordland	567	619	663	732
Troms	314	355	372	405
Finnmark	136	144	156	170

Kilde: NAV

Uføretrygdede 18-29 år som andel av befolkningen i samme aldersgruppe. Desember, 2013-2016.

	2013	2014	2015	2016
Hele landet	1,3	1,4	1,6	1,7
Østfold	2,2	2,5	2,7	2,9
Akershus	1,1	1,2	1,3	1,5
Oslo	0,6	0,6	0,7	0,7
Hedmark	1,6	1,9	2,3	2,5
Oppland	1,5	1,8	1,9	2,0
Buskerud	1,5	1,6	1,7	1,8
Vestfold	1,7	1,9	2,2	2,5
Telemark	2,2	2,3	2,4	2,5
Aust-Agder	1,8	2,2	2,3	2,6
Vest-Agder	1,4	1,7	1,8	2,1
Rogaland	1,3	1,4	1,5	1,7
Hordaland	1,1	1,2	1,4	1,5
Sogn og Fjordane	1,2	1,3	1,4	1,5
Møre og Romsdal	1,1	1,3	1,5	1,6
Sør-Trøndelag	1,3	1,4	1,6	1,7
Nord-Trøndelag	1,8	1,9	2,0	2,0
Nordland	1,5	1,7	1,8	1,9
Troms	1,2	1,3	1,3	1,4
Finnmark	1,1	1,2	1,2	1,3

Kilde: NAV

Mottakere av økonomisk sosialhjelp

Antall sosialhjelpstilfeller i løpet av hele året¹.

	2013	2014	2015	2016
Hele landet	127 505	132 305	134 007	136 648
Østfold	9 217	9 231	8 620	8 586
Akershus	10 931	11 084	11 352	11 560
Oslo	17 750	18 620	19 168	19 627
Hedmark	6 112	6 434	6 312	6 166
Oppland	4 926	5 108	5 149	5 067
Buskerud	7 301	7 397	7 393	7 418
Vestfold	6 507	6 886	7 151	7 438
Telemark	5 448	5 665	5 653	5 625
Aust-Agder	3 444	3 643	3 604	3 724
Vest-Agder	4 297	4 704	4 538	4 413
Rogaland	9 633	10 368	11 160	12 263
Hordaland	11 633	11 659	11 931	12 507
Sogn og Fjordane	2 179	2 142	2 250	2 317
Møre og Romsdal	4 819	4 817	4 904	5 203
Sør-Trøndelag	6 607	7 340	7 537	7 711
Nord-Trøndelag	3 064	3 271	3 329	3 375
Nordland	6 975	7 053	6 917	6 660
Troms	3 861	3 959	4 066	4 122
Finnmark	2 800	2 920	2 972	2 863

Kilde: SSB

¹ Antall per måned er ca. 40 prosent av det årlige antallet, dvs. at det er rundt 55.000 personer som mottar sosialhjelp i en gjennomsnittsmåned i 2016.

Andel av befolkningen 18-66 år som mottar sosialhjelp en gang i løpet av året².

	2013	2014	2015	2016
Hele landet	3,9	4,0	4,0	4,1
Østfold	5,1	5,1	4,7	4,7
Akershus	3,0	3,0	3,1	3,1
Oslo	4,0	4,2	4,2	4,3
Hedmark	5,0	5,3	5,2	5,1
Oppland	4,2	4,3	4,4	4,3
Buskerud	4,2	4,2	4,2	4,2
Vestfold	4,3	4,5	4,6	4,8
Telemark	5,0	5,2	5,2	5,2
Aust-Agder	4,8	5,1	5,0	5,1
Vest-Agder	3,8	4,1	4,0	3,8
Rogaland	3,3	3,5	3,7	4,1
Hordaland	3,6	3,6	3,6	3,8
Sogn og Fjordane	3,3	3,2	3,4	3,5
Møre og Romsdal	3,0	2,9	3,0	3,1
Sør-Trøndelag	3,3	3,7	3,7	3,8
Nord-Trøndelag	3,7	3,9	4,0	4,0
Nordland	4,6	4,7	4,6	4,4
Troms	3,7	3,8	3,8	3,9
Finnmark	5,8	6,0	6,1	5,8

Kilde: NAV

² Årlige tall. Antall per måned er ca. 40 prosent av det årlige antallet, dvs. at det om lag 1,6 prosent av befolkningen 18-66 år som mottar sosialhjelp i en gjennomsnittsmåned i 2016.

Sykmeldte

Totalt sykefravær for arbeidstakere (sykefraværsprosenten), etter arbeidsstedsfylke.
Ujusterte tall, 1. kvartal, 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Hele landet	7,2	6,7	7,0	6,6	6,8
Østfold	8,6	8,0	8,3	7,6	7,5
Akershus	7,2	6,8	6,9	6,4	6,6
Oslo	6,3	5,9	6,1	5,7	6,1
Hedmark	8,1	7,1	7,4	7,1	7,2
Oppland	8,5	7,9	7,9	7,4	7,3
Buskerud	7,6	7,2	7,2	6,6	6,8
Vestfold	7,4	6,8	7,0	6,8	6,7
Telemark	7,5	7,1	7,6	7,0	7,2
Aust-Agder	7,8	7,6	7,9	7,0	7,5
Vest-Agder	7,1	6,7	6,8	6,5	6,7
Rogaland	6,0	5,6	5,9	5,7	6,3
Hordaland	7,4	6,7	7,1	6,8	7,0
Sogn og Fjordane	6,9	6,4	6,6	6,2	6,1
Møre og Romsdal	7,2	6,9	8,0	7,2	7,0
Sør-Trøndelag	7,4	6,9	7,3	6,8	6,9
Nord-Trøndelag	8,3	7,6	7,9	7,5	7,6
Nordland	8,2	7,9	8,2	8,0	7,9
Troms	8,6	8,0	8,1	7,5	7,5
Finnmark	8,9	8,5	8,8	7,9	8,0

Kilde: SSB